

УДК 330.341.2:338.242.2

DOI: <https://doi.org/10.31651/2076-5843-2021-3-39-46>

ОРЛОВА-КУРИЛОВА Ольга Володимирівна
доктор економічних наук, доцент,
Луганський національний аграрний університет,
м. Старобільськ, Україна
ORCID ID <https://orcid.org/0000-0001-8382-8070>
zoskior@gmail.com

ЗАВГОРОДНЯ Євгенія Євгеніївна
кандидат педагогічних наук,
Луганський національний університет імені
Тараса Шевченка, м. Старобільськ, Україна
ORCID ID <https://orcid.org/0000-0001-5197-2385>
yevheniazavhorodnia@gmail.com

ТАРАН-ЛАЛА Олена Миколаївна
доктор економічних наук, доцент,
Полтавський державний аграрний університет,
м. Полтава, Україна
ORCID ID <https://orcid.org/0000-0002-7045-5129>
olena.taran-lala@pdaa.edu.ua

БІЛИК Ольга Сергіївна
кандидат економічних наук,
Технічний фаховий коледж Луцького НТУ,
м. Луцьк, Україна
ORCID ID <https://orcid.org/0000-0003-3175-801X>
bilykolja88@gmail.com

ЕФЕКТИВНА ІННОВАЦІЙНА ПОЛІТИКА СТРАТЕГІЙ МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ АКТИВНОСТІ НА ОСНОВІ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПРОМИСЛОВОСТІ В СОЦІАЛЬНОМУ Й ЕКОЛОГІЧНОМУ ВИМІРІ

Доведено необхідність розширення та посилення інтеграції між учасниками інноваційного процесу й інститутами, що наявні в інституціональному середовищі; фінансового забезпечення галузей промисловості, що займаються інноваційною діяльністю та продукція яких затребувана на європейських ринках; підвищення соціальних гарантій для працівників інноваційних підприємств, наукових кадрів та талановитої молоді; створення умов для добросовісної конкуренції економічних суб'єктів, усунення монополій та полегшення ліцензування, патентування для інноваційних підприємств; вдосконалення процесів прийняття рішень, пов'язаних з реалізацією інноваційної політики, особливо на місцевому рівні, включаючи стимулювання участі громади у зазначеній політиці. Систематизовано базисні орієнтири формування інноваційної політики розвитку інноваційного підприємництва, що можна згрупувати за елементами: стратегічного планування; планування екологічно чистого середовища, включаючи як природні, так і антропогенні (техногенні) елементи; забезпечення справедливого доступу до природних ресурсів стейкхолдерами інноваційного підприємництва; широка участь різних соціальних груп у прийнятті рішень щодо напрямів інноваційної політики та темпів технологічного розвитку країни. Встановлено методологічні основи реалізації державної політики розвитку інноваційного підприємництва з позицій неoinституціонального підходу, які базуються на синергетичному поєднанні процесів генерації людського ресурсу, ентропії інституціональних пасток, позитивістської консолідації стейкхолдерів ринку та сигнаторики імпульсів інституціонального середовища. Концептуалізація орієнтирів державного регулювання у межах теорії динамічних можливостей системи інституціонального середовища дозволили розвинути методологічний каркас, який представляє собою авторське бачення на перегляд та оновлення підходів до інтерпретації наявних і розробки нових теоретичних концепцій методологічного базису державного регулювання розвитку інноваційного підприємництва.

Ключові слова: ефективна інноваційна політика, стратегії менеджменту, підприємницька активність, модернізація інноваційної промисловості, соціальний та екологічний вимір.

Постановка проблеми. Базисні орієнтири формування інноваційної політики розвитку інноваційного підприємництва повинні ґрунтуватися на проведенні такої політики та присутності регулятора в окремих секторах економіки, яка збереже усі види ресурсів, буде стимулювати розвиток інноваційного виробництва та підвищить конкурентоспроможність держави на світовому рівні. Також слід враховувати, що економіка, ресурсозбереження та технічний прогрес – це три сфери людського життя, які тісно корелюють між собою. За допомогою ефективної державної політики можливо винайти баланс між цими трьома сферами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Ефективна інноваційна політика передбачає проведення стабілізаційних, адаптаційних та реактивних стратегій. Стабілізаційна стратегія має спрямовуватися на нейтралізацію негативних чинників ринку та стримуванні опортуністичних поведінок господарюючих суб'єктів. За такої стратегії провідна роль повинна належати державі, яка виконує функції стабілізації та забезпечення поступального інноваційного розвитку країни: боротьби з безробіттям, зміцнення національної валюти, забезпечення доцільного товарного балансу попиту та пропозиції на інноваційні товари вітчизняних товаровиробників [2, 4, 8, 9].

Адаптаційна стратегія має бути зорієнтована на пошук джерел пристосування до нестабільних зовнішніх умов та акумуляції внутрішніх імпульсів на подолання негативних чинників, що передбачає: залучення іноземних інвестицій; нарощування фінансових резервів; адаптацію персоналу до інноваційних змін; диверсифікацію виробництва [1, 7, 10]. Адаптаційна стратегія має гуртуватися на партнерській взаємодії між владою та бізнесом, адже така взаємодія допоможе сформулювати стратегічні орієнтири розвитку інноваційної діяльності відповідно потреб її стейкхолдерів [3, 5, 6].

Реактивна стратегія повинна бути зорієнтована на швидке реагування держави на несприятливі чинники шляхом реалізації доцільних регуляторних інструментів та активного розвитку інноваційної інфраструктури, яка здатна підтримувати як впроваджувальні державою заходи, так заохочувати інноваційних підприємців.

Метою статті є узагальнення теоретичних основ ефективної інноваційної політики стратегій менеджменту підприємницької активності на основі модернізації інноваційної промисловості в соціальному та екологічному вимірі.

Викладення основного матеріалу дослідження. Реалізація інноваційної політики повинна бути вертикально взаємоузгодженою (рис. 1). Ієрархічна схема реалізації інноваційної політики вміщує три рівні: державний, регіональний і підприємницький. Щоб визначити стратегічні орієнтири такої політики, необхідно користуватися принципом цілепокладання – формування генеральної мети (єдиної на усіх рівнях) та визначення стратегічних цілей, які можуть різнитися.

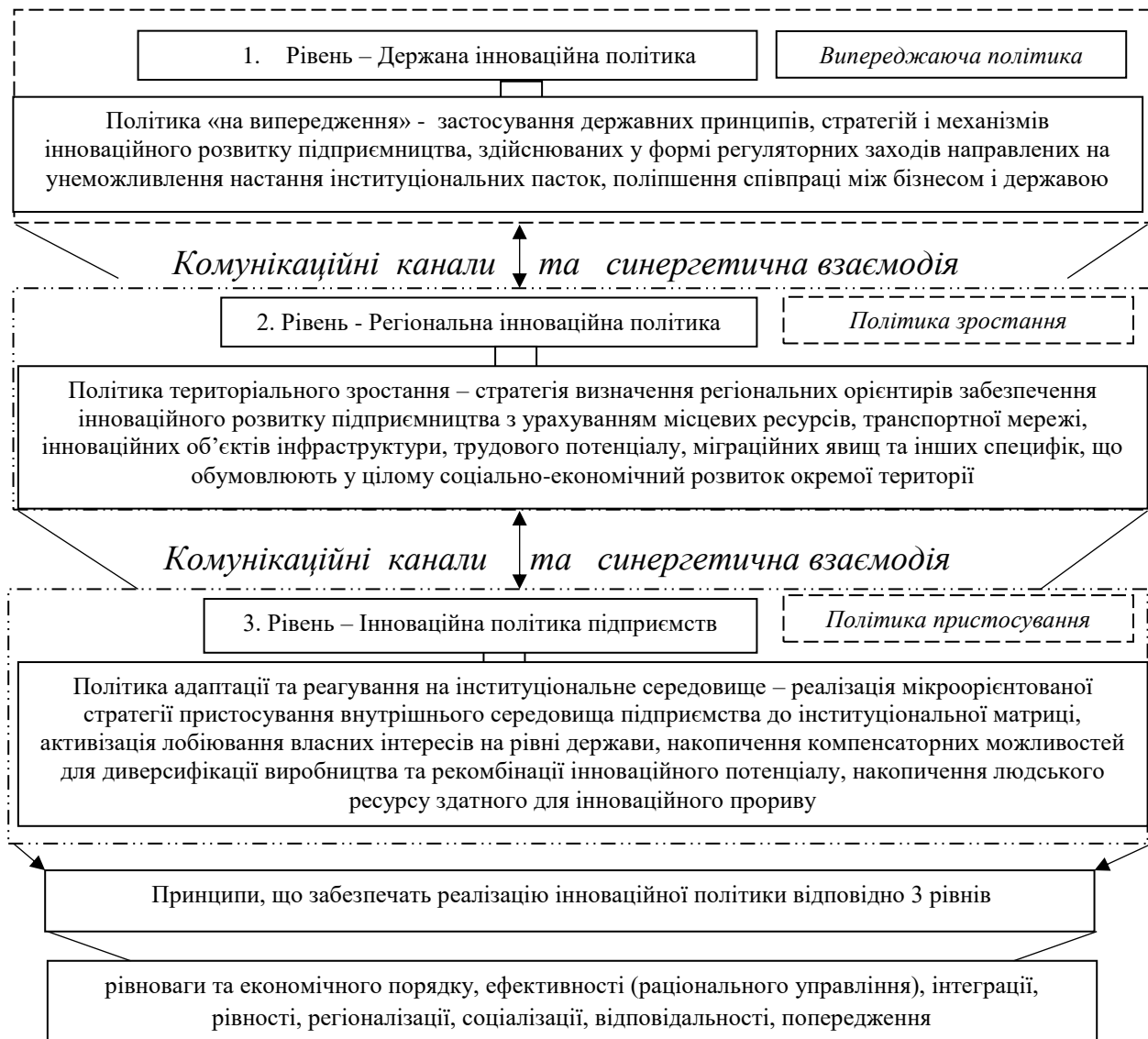

Рис. 1. Рівні реалізації інноваційної політики в умовах трансформації національної економіки

Отже, можемо визначити, що визначення базових орієнтирів формування інноваційної політики розвитку інноваційного підприємництва перетворюється в об'єктивну необхідність забезпечення науково-технічного прогресу та стимулювання підприємницької активності. Інноваційна економіка – це інструментарій технологічного зростання та гарантування перспективного соціально-економічного розвитку.

Реформована державна інноваційна політика – це політика держави на випередження, що ґрунтується на застосуванні арсеналу сучасних принципів, стратегій і механізмів інноваційного розвитку підприємництва, здійснюваних у формі управлінських заходів направлених на унеможливлення настання інституціональних пасток та майбутніх проявів негативних чинників в інституціональній системі. Така інноваційна політика повинна формуватися виключно на національних інтересах, забезпеченні європейських стандартів державного регулювання.

Проміжними цілями інноваційної політики повинні бути диверсифікація, реструктуризація та модернізація галузей промисловості. Європейський технологічний прогрес, наукові досягнення, а також зміна вподобань споживачів призвели до необхідності перебудови усіх галузей. Цей процес полягає, у необхідності пристосування промислових підприємств до вимог європейського ринку, індивідуальних потреб споживачів, а також впровадження менш шкідливих технологій, для природного середовища. Диверсифікація, реструктуризація та модернізація галузей промисловості вимагає великих інвестиційних вкладень, що передбачає фінансову підтримку держави.

Для прикладу адаптація промислових підприємств до кон'юнктурних змін відбувається найшвидше на високорозвинених територіях: наприклад у Великій Британії (графство Йоркшир та Хамбер), Німеччині (промисловий округ Рейн-Вестфалії) або США (вугільні інноваційні підприємства Кентуккі, Західної Вірджинії, Пенсильванії, Вайомінгу). Промисловість на зазначених територіях є інноваційно-спрямованою та підтримується державною політикою інвестиційного забезпечення, що відбулася на рубежі 2000-2015 рр. Реструктуризація промисловості у зазначених країнах дуже часто супроводжувалася її модернізацією, оновленням технологій виробництва, зміною логістичних ланцюжків та перетвореннями в організації праці, які пов'язані з активізацією фінансування перенавчання персоналу здатного реалізовувати інноваційні зрушення [8].

Державна політика з модернізації інноваційної промисловості у зазначених країнах спрямовувалася на:

унеможливленні сировинної залежності інноваційних підприємств від зовнішнього ринку; переміщення частини неекологічного промислового виробництва до країн, що розвиваються;

зміни джерел енергопостачання (вугілля сировою нафтою та природним газом або вапном);

закриття збиткових та обтяжливих для місцевих бюджетів промислових підприємств;

переоснащення технічної бази інноваційних підприємств відповідно потреб ринку.

Пріоритетне значення в державному регулюванні надавалося формуванню промислових агломерацій – територіальному перерозподілі та концентрації промислового виробництва у формі галузевих або багатосекторальних промислових асоціацій, промислових вузлів на відносно невеликій території. Державні заходи передбачали розміщення підприємств у слаборозвинутих в індустріальному напрямку районах або переміщенні надмірно концентрованої галузі на іншу територію. Зазначені заходи призвели до економічного зросту цих територій та мінімізували шкідливий вплив промисловості на навколишнє середовище.

Розвиток високих технологій у провідних країнах світу Японії, Сінгапурі, Південній Кореї, Швейцарії, Німеччині, Франції актуалізував пріоритетність мікроелектроніки, штучного інтелекту, робототехніки, фармацевтики, нанотехнології, атомної енергетики, генної інженерії, біотехнологій. Це чинить величезний вплив на світову економіку, оскільки забезпечує сучасними матеріалами та комплектуючими інші галузі економіки: сільське господарство, медицину, освіту та сферу послуг. Високотехнологічна промисловість зазначених країн використовує новітні

науково-технічні досягнення та наукові розробки, а їх діяльність знаходиться під захистом держави [5].

В останні роки провідні країни світу переглядають політику підтримки інноваційно-орієнтованих секторів виробництва: електроніки, транспорту та хімічної. Зокрема у виробництві побутової інноваційної електроніки (включаючи комп'ютери та побутову техніку) є лідером Китай, а інноваційна мікро інженерія (напівпровідники, інтегральні схеми, мікропроцесори) розвинута у США. Швеція є найбільшим постачальником фармацевтичної продукції та медичного обладнання в Європі. До такої продукції віднесено: інноваційні медичні та оптичні вироби (телескопи, операційні скальпелі, аналоги інсуліну, біонічні протези, інструментарій для естракорпорального запліднення, вимірювальні прилади). Ці галузі вимагають високоінтелектуальної робочої сили, тому найчастіше вони зосереджуються поблизу дослідницьких центрів та державних наукових центрів.

Державна політика Швеції ґрунтується на помірному впливі держави на бізнес та активізації інноваційної діяльності через фінансування перш за все вигідних для країни секторів промисловості, які підвищують конкурентоспроможність на національному рівні. Державні орієнтири провідних країн світу також спрямовуються на підтримку інновацій у транспортній галузі, а саме – виробництві кораблів та літаків з оновленими характеристиками. Інновації у авіаційній промисловості можна побачити у технологічному оснащенні Європейських Airbus та американських Boeing, які є лідерами у цій галузі. Комплектуючі, такі як двигуни або шасі, постачаються інноваційно-орієнтованими компаніями Rolls-Royce та Goodrich [2].

З розповсюдженням коронавірусу, пріоритети в державній політиці віддаються фармацевтичній галузі, яка належить до хімічної промисловості. Держави спрямовують значні фінансові ресурси на біотехнології, оскільки їх розробка вимагає значних капітальних витрат. Більше 35 відсотків світового виробництва знеболювальних ліків припадає на США. Провідними державами, які розробили інноваційні вакцини від коронавірусу є такі: Італія (вакцина Aifa), США та Німеччина (Pfizer, Moderna та BioNTech), Велика Британія (AstraZeneca), Росія (Спутнік V), Казахстан (QazCovid-in), Франція (Valneva) [3]. В Україні, на жаль, відсутні державні заходи щодо розробки вакцини, що також належить до важливих стратегічних орієнтирів державної політики інноваційного розвитку підприємництва.

З урахуванням зарубіжного досвіду базисові орієнтири формування інноваційної політики розвитку інноваційного підприємництва полягають у забезпеченні стійкого поліпшення середовища інноваційних підприємств, формування дієвих стратегій з акумуляції економічного, соціального та технологічного капіталу в інновацій промисловості. Водночас основою такої політики повинні бути ресурсозбереження та екологізація, поліпшення або, принаймні, не погіршення стану навколишнього середовища, що повинно бути одним з основних чинників економічного або соціального розвитку.

Для досягнення екологізації в інноваційному підприємстві необхідно, щоб охорона природного середовища була невід'ємною частиною процесів державної політики та просторового планування промисловості. Іншими словами така державна політика означає надання еволюційному інноваційному прогресу цивілізаційного напрямку, який зберігає обмежені ресурси та захищає природне середовище.

Базисові орієнтири формування інноваційної політики розвитку інноваційного підприємництва повинні складатися з чотирьох основних елементів:

стратегічного планування з урахуванням майбутнього, тобто, вирішуючи сучасні проблеми інноваційного підприємництва, слід передбачати потреби майбутніх поколінь;

планування екологічно чистого середовища для суспільства, включаючи як природні, так і антропогенні (техногенні) елементи;

забезпечення справедливого доступу до природних ресурсів стейкхолдерами інноваційного підприємства;

широка участь різних соціальних груп у прийнятті рішень щодо напрямів інноваційної політики та темпів технологічного розвитку країни.

Такі орієнтири вміщують тривимірну пріоритизацію державної політики.

Соціальний вимір – людина на першому місці, оскільки вона формує стратегічні орієнтири інноваційного перетворення. Економічний вимір – реалізується економічною доцільністю, підвищенням ефективності використання сировини, матеріалів та людської праці, фінансовою діяльністю інноваційних підприємств, які адаптуються відповідно зовнішніх умов. Екологічний вимір – безпосередньо стосується відповідальності держав та населення за економічні наслідки від діяльності інноваційних підприємств.

На практиці економічна реалізація базових орієнтирів формування інноваційної політики розвитку інноваційного підприємництва можлива за допомогою впровадження принципів:

1. Принцип рівноваги або економічного порядку. В контексті інноваційної політики передбачає комплексний та міждисциплінарний підхід до економічного порядку, що означає пристосування заходів державної політики до наявних потенціалів, які перебувають у розпорядженні громади в певній області, тобто природних, інтелектуальних та інноваційних ресурсів.

2. Принцип ефективності (раціонального управління). Надання взаємних вигід стейкхолдерам інноваційної діяльності, якими можуть бути підприємства, соціальні групи (наприклад, місцева громада), інноваційні елементи. Це виражається насамперед через участь суспільства у всіх заходах, пов'язаних із державною політикою: плануванні, реалізації, моніторингу та контролю. Заходи інноваційної політики слід реалізовувати лише тоді, коли місцеве населення дає згоду і зацікавлене в таких заходах. Інноваційна діяльність повинна базуватися на:

потенціалі місцевого розвитку (місцевих природних, людських та матеріальних ресурсах);
економічній та інвестиційній ініціативі;

визначенні граничних інвестиційних можливостей території;

економії земель та інших природних ресурсів;

розвитку екологічно чистих технологій виробництва, включаючи виробництво альтернативної енергії;

збалансування всіх економічних, соціальних та екологічних вигід та збитків, спричинених конкретним заходом державного впливу.

3. Принцип інтеграції. Передбачає інтеграцію інноваційної політики із загальнонаціональної стратегією. Це означає обов'язок держави включати цілі інноваційної політики в національні стратегії, нарівні з економічними та соціальними пріоритетами розвитку держави.

4. Принцип рівності. Передбачає рівний доступ стейкхолдерів ринку до наукових досягнень, інформаційних джерел, фінансових.

5. Принцип регіоналізації, який означає:

розширення повноважень місцевого самоврядування щодо встановлення розміру податків, визначення джерел фінансового забезпечення інноваційної діяльності відповідно вимог території;

регіоналізація національних інструментів інноваційної політики щодо трьох типів територій: райони, зі слабким соціально-економічним розвитком; райони з високим соціально-економічним; проміжні райони (з переважанням сільського населення, помірним розвитком промисловості або домінуванням переробної промисловості);

координація регіональної інноваційної політики з європейськими стандартами стимулювання підприємництва.

6. Принцип соціалізації. Передбачає створення на державному рівні інституціональних, правових та матеріальних умов для участі громадян, соціальних груп та неурядових організацій у процесі формування моделі інноваційного розвитку з одночасним розвитком вітчизняної системи освіти та формування нової логіки поведінки стейкхолдерів заснованої на реалізації інноваційних задумів.

7. Принцип відповідальності. Це означає повну відповідальність виконавців інноваційної політики, включаючи матеріальну, за наслідки неефективного виконання програм, стратегій або механізмів, розроблених державою. Інструменти, що забезпечують імплементацію цього принципу, повинні бути модифіковані таким чином, щоб досягти стану, в якому буде створене ефективне середовище для реалізації інноваційних процесів на усіх циклах виробництва.

8. Принцип попередження. Передбачає, що державна протидія впливу негативних чинників навколишнього середовища на підприємництво повинна здійснюватися на етапі планування та реалізації державної політики, базуючись на використанні знань або управлінського досвіду державних посадовців.

Вищезазначені принципи повинні стимулювати наступні процеси в новій інноваційній політиці держави:

розширення та посилення інтеграції між учасниками інноваційної діяльності та інститутами, що наявні в інституціональному середовищі;

раціональне використання невідновлюваних ресурсів та прагнення замінити їх на доступні аналоги;

поступове усунення в діяльності інноваційних підприємств використання небезпечних, токсичних речовин та заміна їх менш шкідливими для навколишнього середовища;

фінансове забезпечення галузей промисловості, що займаються інноваційною діяльністю та продукція яких, затребувана на європейських ринках;

підвищення соціальних гарантій для працівників інноваційних підприємств, наукових кадрів та талановитої молоді;

постійний захист та відновлення, наскільки це можливо, техніко-технологічного потенціалу інноваційних підприємств відповідно науково-технічного прогресу;

створення умов добросовісної конкуренції для економічних суб'єктів, усунення монополій та полегшення ліцензування, патентування для інноваційних підприємств;

вдосконалення процесів прийняття рішень, пов'язаних з реалізацією інноваційної політики, особливо на місцевому рівні, включаючи стимулювання участі громади у зазначеній політиці;

прагнення забезпечити при реалізації інноваційної політики економічно-соціальний розвиток як для окремих людей або соціальних груп, так і держави у цілому.

Висновки. Встановлено методологічні основи реалізації державного регулювання розвитком інноваційного підприємництва з позицій неоінституціонального підходу, які базуються на синергетичному поєднанні процесів забезпечення генерації людського ресурсу, ентропії інституціональних пасток, позитивістської консолідації стейкхолдерів ринку та сигнаторики імпульсів інституціонального середовища. Реалізація методології буде сприяти поглибленню наукових знань щодо розв'язання проблеми методологічного забезпечення державного регулювання інноваційного підприємництва в умовах трансформації економіки.

Концептуалізація орієнтирів державного регулювання у межах теорії динамічних можливостей системи інституціонального середовища дозволили розвинути методологічний каркас, який представляє собою авторське бачення на перегляд та оновлення підходів до інтерпретації наявних і розробки нових теоретичних концепцій методологічного базису державного регулювання розвитком інноваційного підприємництва в умовах трансформації національної економіки.

Список використаних джерел

1. Березовський Д., Клочко Ю., Грушчін С., Колісник М. Управління за результатами як ефективна концепція розвитку менеджменту машинобудування в Україні. *Вісник Національного технічного університету «ХПИ»*. 2020. № 1. С. 31-35.

2. Гнатенко І. Визначення інновацій як інструментарію національного підприємництва. *Науковий вісник Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. Серія «Економіка»*. 2018. Т. 23. Вип. 5 (70). С. 38-42.

3. Гнатенко І. Вплив національного інноваційного підприємництва на сталий розвиток ринку праці. *Вісник Херсонського державного університету*. 2018. № 32. С. 69–72.

4. Гнатенко І. Методологічні основи інституціонального аналізу національної системи інноваційного підприємництва. *Науковий журнал «Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії»*. 2018. № 6 (18). С. 70-74.
5. Гнатенко І. Методологічні аспекти розвитку інноваційного підприємництва: теорія та практика: монографія. Харків: СГ НТМ «Новий курс», 2019. 253 с.
6. Brockova K., Rossokha V., Chaban V., Zos-Kior M., Hnatenko I., Rubezhanska V. Economic mechanism of optimizing the innovation investment program of the development of agro-industrial production. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. 2021. Vol. 43. No. 1. P. 129-135.
7. Hnatenko I., Kuksa I., Orlova-Kurilova O. Paragenesis of entrepreneurship and innovation as drivers of the future economy. *Strategic Management: Global Trends and National Peculiarities*. Collective monograph. Poland: Publishing House «Baltija Publishing», 2019. P. 48-61.
8. Hnatenko I., Kuksa I., Orlova-Kurilova O., Moisieieva N., Rubezhanska V. State regulation of innovative employment in the context of innovative entrepreneurship development. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. 2019. № 41 (2). P. 228-236.
9. Lozhachevska O., Navrotska T., Melnyk O., Kapinus L., Zos-Kior M., Hnatenko I. Management of the logistical and marketing behavior of innovation clusters in territorial communities in the context of digitalization of society and the online market. *Laplage In Review*. 2021. № 7 (3). P. 315-323.
10. Zos-Kior M., Hnatenko I., Isai O., Shtuler I., Samborskyi O., Rubezhanska V. Management of Efficiency of the Energy and Resource Saving Innovative Projects at the Processing Enterprises. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. 2020. Vol. 42. No. 4. P. 504-515.

References

1. Berezovsky, D.O., Klochko, Y.O., Grushchin, S.S. and Kolisnyk, M.E. (2020), “Results management as an effective concept for the development of mechanical engineering management in Ukraine”, *Visnyk Natsional'noho tekhnichnoho universytetu “KHPP”*, vol. 1, pp. 31-35.
2. Hnatenko, I. (2018), “Definition of innovations as tools of national entrepreneurship”, *Naukovyy visnyk Odes'koho natsional'noho universytetu imeni I. I. Mechnykova. Seriya “Ekonomika”*, vol. 23, 5 (70), pp. 38-42.
3. Hnatenko, I. (2018), “The Impact of National Innovative Entrepreneurship on Sustainable Development of the Labor Market”, *Visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu-Bulletin of the Kherson State University*, vol. 32, pp. 69-72.
4. Hnatenko, I. (2018), “Methodological bases of institutional analysis of the national system of innovative entrepreneurship”, *Ekonomichnyy visnyk Zaporiz'koi derzhavnoi inzhenernoi akademiji-Economic Bulletin of Zaporizhzhya State Engineering Academy*, vol. 6(18), pp. 70-74.
5. Hnatenko, I.A. (2019), “Methodological aspects of innovative entrepreneurship development: theory and practice”: monograph. Kharkiv: SG NTM “New Course”, 253 с.
6. Brockova, K., Rossokha, V., Chaban, V., Zos-Kior, M., Hnatenko, I. and Rubezhanska, V. (2021), “Economic mechanism of optimizing the innovation investment program of the development of agro-industrial production”, *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*, vol. 43.1, pp. 129-135.
7. Hnatenko, I., Kuksa, I., and Orlova-Kurilova, O. (2019), “Paragenesis of entrepreneurship and innovation as drivers of the future economy”, *Strategic Management: Global Trends and National Peculiarities*. Collective monograph. Poland: Publishing House “Baltija Publishing”, pp. 48-61.
8. Hnatenko, I., Kuksa, I., Orlova-Kurilova, O., Moisieieva, N. and Rubezhanska, V. (2019), “State regulation of innovative employment in the context of innovative entrepreneurship development”, *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*, vol. 41 (2), pp. 228-236.
9. Lozhachevska, O., Navrotska, T., Melnyk, O., Kapinus, L., Zos-Kior, M. and Hnatenko, I. (2021), “Management of the logistical and marketing behavior of innovation clusters in territorial communities in the context of digitalization of society and the online market”, *Laplage In Review*, vol. 7 (3), pp. 315-323.
10. Zos-Kior, M., Hnatenko, I., Isai, O., Shtuler, I., Samborskyi, O. and Rubezhanska, V. (2020). “Management of Efficiency of the Energy and Resource Saving Innovative Projects at the Processing Enterprises”, *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*, vol. 42.4, pp. 504-515.

ORLOVA-KURILOVA Olga

Dr. Sc. (Ekon), Associate Professor,
Luhansk National Agrarian University,
Starobilsk, Ukraine

ZAVHORODNIA Yevheniia

PhD, Senior Lecturer,
Lugansk National Taras Shevchenko University,
Starobilsk, Ukraine

TARAN-LALA Olena

Dr. Sc. (Ekon), Associate Professor,
Poltava State Agrarian University,
Poltava, Ukraine

BILYK Olha

PhD (Economics),
Technical Professional College of Lutsk National
Technical University, Lutsk, Ukraine

**EFFECTIVE INNOVATION POLICY OF BUSINESS MANAGEMENT STRATEGIES
BASED ON MODERNIZATION OF INDUSTRY IN THE SOCIAL AND ENVIRONMENTAL
DIMENSIONS**

Introduction. *The basic guidelines for the formation of innovation policy for innovative entrepreneurship should be based on such a policy and the presence of the regulator in certain sectors of the economy, which will save all resources, stimulate the development of innovative production and increase global competitiveness. It should also be borne in mind that economics, resource conservation and technological progress are three areas of human life that are closely correlated. With the help of effective public policy, it is possible to invent a balance between these three areas.*

Purpose. *The purpose of the article is generalization of theoretical bases of effective innovation policy of strategies of management of business activity on the basis of modernization of the innovative industry in social and ecological dimension.*

Results. *The necessity of expansion and strengthening of integration between participants of innovative activity and institutes available in the institutional environment is proved; rational use of non-renewable resources and the desire to replace them with available analogues; gradual elimination of the use of dangerous, toxic substances in the activity of innovative enterprises and their replacement with less harmful ones for the environment; financial support of industries engaged in innovation and whose products are in demand in European markets; increase of social guarantees for employees of innovative enterprises, scientific personnel and talented youth; constant protection and restoration, as far as possible, of the technical and technological potential of innovative enterprises in accordance with scientific and technological progress; creation of conditions of fair competition for economic entities, elimination of monopolies and facilitation of licensing, patenting for innovative enterprises; improving decision-making processes related to the implementation of innovation policy, especially at the local level, including encouraging community participation in this policy; the desire to ensure the implementation of innovation policy economic and social development for individuals or social groups and the state as a whole.*

Originality. *The basic guidelines for the formation of innovation policy for the development of innovative entrepreneurship are systematized, which can be grouped by elements: strategic planning taking into account the future, ie, solving modern problems of innovative entrepreneurship, should anticipate the needs of future generations; planning of environmentally friendly environment for society, including both natural and anthropogenic (technogenic) elements; ensuring equitable access to natural resources by stakeholders of innovative entrepreneurship; wide participation of various social groups in decision-making on the directions of innovation policy and the pace of technological development of the country.*

Conclusion. *The methodological bases of realization of state regulation by development of innovative business from positions of neoinstitutional approach which are based on synergetic combination of processes of maintenance of generation of human resource, entropy of institutional traps, positivist consolidation of market stakeholders and signaling of impulses of institutional environment are established. The implementation of the methodology will contribute to the deepening of scientific knowledge on solving the problem of methodological support of state regulation of innovative entrepreneurship in the conditions of economic transformation. Conceptualization of state regulation within the theory of dynamic capabilities of the institutional environment allowed to develop a methodological framework, which is an author's vision to review and update approaches to interpreting existing and developing new theoretical concepts of methodological basis of state regulation of innovative entrepreneurship in the transformation of national economies.*

Keywords: *effective innovation policy, management strategies, entrepreneurial activity, modernization of innovation industry, social and environmental dimension.*

Одержано редакцією: 14.06.2021
Прийнято до публікації: 21.08.2021